

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 72. став 1. тачка 12. Устава Републике Србије према коме Република Србија уређује и обезбеђује односе од интереса за Републику, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Свеобухватан речник (тезаурус) националног језика је посао који је у већини европских земаља већ обављен или је далеко одмакао. У нас је, нажалост, овај посао у великом заостатку. До сада је објављено само шеснаест томова (до слова о) Речника који обухвата целокупно благо савременог српског књижевног и народног језика. На основу овог подухвата и упоредо с њиме израђују се, такође као подухвати од националног значаја, тезаурус старог српског језика, етимолошки тезаурус и српски дијалектолошки аглас, неопходан за прецизно омеђење српског језичког и етничког простора, а прикупља се и сређује ономастичка грађа са целог српског језичког простора као предрадња за српски топономастички и антропономастички речник.

Ови послови представљају обавезу сваке националне науке коју она има како према сопственом народу тако и према међународној научној јавности, будући да се њихови резултати уграђују у шире заснована истраживања (на општесловенском, балканском и европском плану), па је сваки изостанак таквог појединачног доприноса вишестрано штетан. Старање о овим и другим фундаменталним пројектима јесте питање не само научне, него и националне политике.

Доношење овог закона унапредило би и убрзало рад на Речнику, а посебно је неопходно обезбеђивање довољних и благовремених буџетских средстава.

III. ОБЈАШЊЕЊА ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Нацртом закона о Речнику Српске академије наука и уметности уређују се услови за његову израду и издавање. Речник Српске академије наука и уметности дефинише се као трајно и опште национално добро за националну културу и домаћу и светску науку (члан 1).

Непосредна израда Речника поверава се Институту за српски језик Српске академије наука и уметности, а издавање Речника Српској академији наука и уметности. Стручни надзор над радом на Речнику и објављивању његових резултата, односно томова, обавља Одељење језика и књижевности Српске академије наука и уметности (чл. 2. и 3).

Одредбама чл. 4, 5 и 6. Нацрта закона регулисан је начин финансирања израде и издавања Речника.

IV. Средства за спровођење закона

За спровођење овог закона биће потребно издвојити додатна средства у буџету Републике Србије. У првој години примене Закона потребно је обезбедити 10.000.000 динара.

V. Анализа ефеката закона

Овај закон има суштински значај за културни и укупан друштвени развој Републике Србије. С обзиром да се ради о капиталном друштвеном пројекту који се односи на све сегменте друштва, неоспорно је да ефекти примене овог закона могу да буду само позитивни. Применом овог закона треба да се отклоне досадашње тешкоће и кашњење у реализацији овог непроцењивог друштвеног пројекта који ће омогућити да Република Србија, попут свих развијених и одговорних држава, скупи и објави своје језичко благо. Додатна буџетска улагања у примену овог закона су сасвим оправдана, а у поређењу са укупним културним, цивилизацијским, научним и друштвеним ефектима она су скоро незнатна.